

FYLKESLANDBRUKSSTYRET I BUSKERUD

BUSKERUD FYLKESLANDBRUKSSTYRES PROTOKOLL FRA MØTE DEN 30. MARS 2004.

SAK 19/2004 : FORSLAG TIL NY LOV OM SKOGBRUK.

Vedlegg:

1. Høringsbrev fra Landbruksdepartementet av 10.12.03 til høringsinstansene
2. Forslag til ny Lov om skogbruk (skogbrukslova).

Bakgrunn.

Landbruksdepartementet foreslo i St. meld. Nr 17 (1998-99) (Skogmeldinga) å starte arbeidet med ei ny lov om skogbruk. Bakgrunnen var nye internasjonale og nasjonale utviklingstrekk og de skogpolitiske utfordringene. Gjeldende lov fra 1965 dekker ikke lenger behovet for en modernisering av forskriftene og på enkelte områder er lova også lite dekkende og funksjonell i forhold til de skogpolitiske utfordringene som skal løses i framtida. Forslaget om å utarbeide ei ny lov fikk tilslutning av flertallet i næringskomiteen under behandling av Skogmeldinga i 1999. Komiteen uttalte følgende i Inst. S. Nr 208 (1998-99):

” Komiteen er enig i at de skogpolitiske utfordringene krever et moderne og funksjonelt juridisk rammeverk. Det er viktig at en ny skogbrukslov blir en næringslov hvor prinsippet om frihet under ansvar opprettholdes. Loven må også gi klare rammer for de miljøhensyn som påhviler skogbruket, og som er en viktig del av den enkelte skogeiers forvalteransvar. Den nye skogbruksloven må også videreføre en skogadministrasjon på kommune- og fylkesnivå med en organisasjon og kompetanse som gjør det mulig å følge opp regelverket og de skogpolitiske mål på en god måte regionalt og lokalt”

Hovedinnholdet i loven.

Den nye loven skal regulere skogbruk som næring og stimulere til verdiskaping med grunnlag i skogressursene.

Forslaget innebærer en forenkling i forhold til gjeldende lov. Gjeldende lov har 58 paragrafer, mens den nye loven får 22 paragrafer.

Departementet foreslår at den nye loven skal ha følgende formål:

” Denne lova har til formål å fremme ei berekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på verdiskaping, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiane i skogen”

mens formålsparagrafen i gjeldende lov lyder:

” Denne lov har til formål å fremme skogproduksjon, skogreising og skogvern. Det skal tas sikte på at skogbruket gjennom rasjonell skjøtsel kan gi et tilfresstillende resultat for

næringens utøvere og sikre effektiv og jevn råstofftilførsel til industrien. Videre skal det legges vekt på skogens betydning på skogens betydning som rekreasjonskilde for befolkningen, som en viktig del av landskapsbildet, som livsmiljø for planter og dyr og som områder for jakt og fiske.”

Landbruksdepartementet mener lovforslaget legger til grunn den eksisterende grensedragningen mellom skoglovgivningen og naturvernlovgivningen, og viderefører prinsippene i gjeldende lov med fokus på verdiskapning innenfor de rammer som miljøhensynene setter.

Lovforslaget legger opptil et større lokalt handlingsrom enn i gjeldende lov, noe som innebærer at kommunene får økt fullmakt til å treffe vedtak i første instans. I § 11 får bl.a. kommunene hjemmel til å innføre meldeplikt for enkelttiltak dersom det er behov for å føre kontroll med at loven og forskrifter gitt i medhold av loven, blir overholdt.

De paragrafer som foreslås gir i hovedsak rammer for bruk og forvaltning av skogen. I tilknytning til de fleste paragrafer, åpnes det likevel for å kunne regulere skogbruket ytterligere ved innføring av forskrifter, dersom dette er nødvendig.

Lovforslaget viderefører prinsippet om frihet under ansvar for skogeier, dersom han forvalter sin skog innenfor rammen av loven, forskriftene og miljøansvaret. Med forvaltningsansvar betyr det at skogeier og er ansvarlig for at alle som utfører arbeid i skogen, retter seg etter loven m/forskrifter, § 4. Paragraf 4 innebærer også et forslag om innføring av en miljøforskrift. Departementet tar det sikte på å fremme en slik forskrift parallelt med iverksetting av den nye loven og ber om synspunkt på innholdet i en slik forskrift.

§ 6. Forynging av skog er ny i forhold til gjeldende lov og innebærer en innskjerping av skogeiers ansvar for å forynge skogen tilfredsstillende etter hogst. Departementet foreslår samtidig å fremme ei ny forskrift om foryngelse parallelt med iverksetting av den nye loven, og ber høringsinstansene kommentere innhold og detaljeringsgrad i en slik forskrift.

Paragrafene om omdisponering av skogmark i gjeldende lov, §§ 50 og 51, blir ikke videreført i den nye loven. Det legges til grunn at slik regulering først og fremst bør skje etter plan- og bygningsloven og til dels etter jordloven (§9). Departementet mener dette innebærer en forenkling samtidig som endringene gjør det tydeligere at kommunene gjennom plan- og bygningsloven har et klart ansvar for god arealdisponering og vern av areal med biologisk produksjonsevne.

Lovforslaget stadfester og styrker ordningen med at en del av inntekta fra avvirkning av skog skal tilbakeføres til skogen i form av langsiktige investeringer. Det som i gjeldende lov kalles skogavgift, er i det nye forslaget omdøpt til skogfond, §§ 14 og 15.

I forslagens § 19 foreslår departementet å innføre en hjemmel for å føre kontroll med at skogen blir drevet innenfor forsvarlige skogfaglige og miljøfaglige rammer, bl.a. stille krav til skogeierens interne kontroller og tilgang til rapporter fra disse.

Når det gjelder straff for overtredelse av loven (§21), foreslås det at forsettlig eller aktløst brudd på loven kan straffes med bøter eller fengsel i inntil ett år, og at det blir innført hjemmel for å gi tvangsmulkt på samme måte som i jordloven. Dette er en innskjerping i forhold til

gjeldende lov. I gjeldende lov kan ikke lovbrudd påtales uten etter krav fra skogoppsynet, noe som ikke blir videreført.

Departementet mener for øvrig at særs alvorlige brudd på loven skal vurderes som miljøkriminalitet og at det i slike saker også kan bli reist tiltale etter straffeloven.

Fylkesmannens merknader til lovforslaget:

Generelt.

Fylkesmannen mener loven uttrykker balanse mellom verdiskaping i skogbruket på den ene side, og ivaretagelse av biologisk mangfold, friluftsliv og kulturverdier på den andre. I en bærekraftig og veldrevet skog – der det er tatt miljøhensyn - kan det skapes nye inntekter helt i tråd med innholdet i Landbruk Pluss.

Forslaget innebærer, med enkelte unntak, få reelle endringer i forhold til gjeldende lov. Nå er lovforslaget riktignok et juridisk rammeverk som vil styres av forskrifter. Derfor blir utformingen av forskriftene viktigere enn selve loven som styringsverktøy for skogbruket, herunder forvaltningen, i framtida. I dag styres gjeldende lov etter et 40-talls forskrifter. Det må forventes en opprydning i disse ved iverksetting av den nye loven.

Fylkesmannen er opptatt av ressurs- og kompetansenivået hos skogbruksmyndighetene i framtiden. Kompetansekravet er falt bort og det er viktig at loven ikke bare blir en samling av gode intensjoner, men at det tilføres nødvendige ressurser i alle ledd og at de nye forskriftene legger sterke nok føringer på forvaltningsorganene slik at oppgavene blir utført.

§1. Formålet med lova.

Fylkesmannen mener paragrafen likestiller hensynene til næring og miljø, i sterkere grad enn tidligere. Fylkesmannen er enig i formuleringen og oppfatter den slik at den er i tråd med næringskomiteens uttalelse til Skogmeldinga. Det vil si at loven fortsatt er å oppfatte som en næringslov der det settes klare rammer for de miljøhensyn som påhviler skogbruket. Foruten hensynet til biologisk mangfold, landskap og friluftsliv, er det viktig at kulturverdier nevnes og oppgraderes i det nye lovforslaget.

§2. Virkeområdet for lova.

Denne paragrafen er vesentlig forenklet i forhold til gjeldende lov og er en følge av at gjeldende omdisponeringsparagraf for skogsmark (§50), ikke videreføres. Fylkesmannen er enig i hva lovteksten sier om forholdet til plan- og bygningsloven, men er uenig i at loven også skal gjelde i områder som er verna etter naturvernloven. Selv om skogsdrift kan skje i f.eks landskapsvernområder, bør dette skje etter regler eller bestemmelser hjemlet i naturvernloven og ikke i skogloven. Det bør være klare linjer her.

§4. Skogeigar sitt forvaltaransvar.

Paragrafen innebærer en klar innskjerping i forhold til gjeldende lov. Fylkesmannen mener det er viktig at skogeier ansvarliggjøres i forhold til å ha oversikt over egen skog og plikt til å ta miljøhensyn ved alle tiltak i skogen, spesielt når stadig færre skogeiere har sin arbeidsplass der.

Fylkesmannen er enig i at prinsippet om frihet under ansvar videreføres i den nye loven.

Fylkesmannen mener det er viktig med en presisering om at skogeier også har et ansvar for tiltak i skogen som utføres av andre på oppdrag fra han selv.

Paragrafen hjemler for innføring av en miljøforskrift. Landbruksdepartementet varsler at en slik forskrift vil fastsettes samtidig med iverksetting av den nye loven, og ber om innspill til innhold i en slik forskrift.

Fylkesmannen finner det vanskelig å kommentere en slik forskrift uten å ha blitt forelagt en høringstekst. Imidlertid viser en til tidligere forslag til miljøforskrift som ble forelagt fylkesmennene og fylkeslandbruksstyrene til høring i 1997/98 og de høringsuttalelser som ble gitt den gang. Fylkesmannen antar at mye av denne forskrifts innhold fortsatt har gyldighet selv om den på flere punkter må revideres i forhold til det nye lovforslaget.

I tidligere forslag til miljøforskrift, forelå det en forbudsliste på 10 tiltak (§3-1). I ettertid har det skjedd mye i forhold til dette, jfr Miljøregistreringer i skog (MIS) og Levende skogs standarder. En ny miljøforskrift bør derfor samordnes med Levende skog sine standarder slik at man unngår flere forvaltningsregimer.

§ 5. Skogregistrering og skogbruksplan.

Fylkesmannen mener det er viktig at miljøkvaliteter som registreres i forbindelse med skogbruksplanlegging er offentlig tilgjengelige.

§6. Forynging og stell av skog.

Denne paragrafen er en innskjerpelse i forhold til gjeldende lov i og med at det er satt en konkret tidsfrist på 3 år etter hogst for skogeier å sørge for tilfredsstillende foryngelse på avvirket areal og fordi paragrafen hjemler sterke virkemidler for gjennomføring av foryngelsestiltak.

Fylkesmannen er enig i dette på bakgrunn av utviklingen i investeringene i skogkultur de senere årene samtidig som avirkningen ikke har vist samme nedadgående tendens. Det betyr at det blir stadig et større etterslep av utilfredsstillende foryngelsesarealer, noe som resultatkontrollen på skogkultur bekrefter. Paragrafen kan motvirke tendenser til et høstingsskogbruk.

Paragrafen sier ikke noe om stell av ungs skogen, men vi antar at dette blir tatt opp i den annonserte forskriften.

Avgjørelsesmyndighet, oppfølging og kontroll er lagt til kommunen. Dette vil medføre et merarbeid for kommunene som allerede er i en presset situasjon kapasitetsmessig. Ressursene i den lokale landbruksforvaltningen må derfor økes i forbindelse med denne oppgaven dersom paragrafen skal få gjennomslagskraft.

I gjeldende lov har tilsvarende paragraf vært sovende og vanskelig å utøve bl.a. fordi virkemidlene for bruk av tvang har vært svake.

I punkt 7 i notatet om administrative og økonomiske konsekvenser av lovforslaget, er ikke dette nevnt.

Når det gjelder kommentarer til innhold og detaljeringsgrad i den varslede forskriften som er hjemlet i denne paragrafen, finner fylkesmannen det vanskelig å gi et uttømmende innspill på nåværende tidspunkt.

Forskriften må imidlertid definere hva som legges i begrepet tilfredsstillende foryngelse mht. tetthet (antall planter pr daa) og hvilke treslag som aksepteres i forhold til framtidig produksjon og kvalitet. I forskriften bør det også inngå krav om stell av ungs skogen etter at den er etablert.

§7. Vegbygging i skog

I lovforslaget står det at ”bygging av vegar til skogbruksformål kan berre gjennomførast etter løyve frå skogbruksstyresmakta, jf. §3”.

For fylkesmannen virker dette noe uklart i og med enkelte skogsveger, avhengig av skogbrukets betydning, i dag godkjennes f. eks av kommunen som planmyndighet dvs. etter plan- og bygningsloven. Dessuten er det, ifm ny tilskuddsforskrift, åpnet for at også vegger godkjent etter plan- og bygningsloven, kan motta tilskudd.

For øvrig mener fylkesmannen at teksten i 2. ledd bør lyde:

”Planlegging og bygging skal skje på ein måte som sikrar landbruksfaglege og miljøfaglege heilskapsløysningar”

Dette er mer i tråd med lovens intensjon der skogressurser og biologisk mangfold jamstilles. Videre bør lov eller forskrift gi uttrykk for at vegbygging som ytterligere beslaglegger inngrepsfrie områder, unngås.

§ 8. Hogst og måling.

Fylkesmannen mener at det i tillegg til ”stier, løyper og andre ferdselsårer ikkje blir unødig vanskeleggjort for allmenta...” bør det presiseres av hogstavfall må fjernes fra bekker og elver og at kjøreskader i vassdrag sidestilles med skader på land.

§9. Førebyggande tiltak.

Fylkesmannen mener at forholdet til Naturvernloven må avklares. Bare under helt spesielle forhold bør det tillates hogst i verneområder begrunnet i fare for smittespredning.

Fylkesmannen er enig i teksten som står i klamme. Dette er en etterlengtet hjemmel for å kunne regulere beiteskader forårsaket av vilt. Det vises til §7, men det skal vel være §6.

§11. Meldeplikt

Fylkesmannen mener lovteksten er en klar forbedring av teksten i gjeldende lov.

§14 Skogfond

Fylkesmannen mener det må være en trykkfeil i 2. avsnitt. Slik teksten er utformet skal skogeier, i motsetning til tidligere, også svare skogfondsmidler av verdien av virke til eget bruk. Dette er i så fall en klar innskjerping som ikke synes å være i samsvar med de generelle merknadene til lovforslaget, jfr pkt 6.10.1.

Innstilling:

Buskerud fylkeslandbruksstyre slutter seg til fylkesmannens merknader.

Vedtak:

Som innstillingen med følgende endring av § 14, 2. avsnitt:

Siste setnings siste ledd strykes fra og med ”og ved skogeigaren sin bruk av virke---”

Saksbehandler: Per Hoen